

TAMPEREEN KAUPUNKI

Liikunta- ja kulttuuriohjelma

2013–2020

Sivistys- ja elämänlaatu palvelujen
lautakunta 13.12.2012

Tampere Virtaa –kaupunkistrategia

Visio 2020: Sujuvan elämän suuri kaupunki – vastuullisesti kehityksen kärjessä

Ohjelman taustalla ovat valtuustokauden 2009-2012 toiminnalliset tavoitteet vuoden 2020 strategisille päämäärille:

1. Kuntalaisten hyvinvointi on parantunut

1.1 Palvelujen painopiste on ennaltaehkäisyssä

1.2 Kaupunki mahdollistaa ja tukee asukkaiden hyvinvointia edistäviä valintoja

2. Asiakslähtöiset palvelut toimivat laadukkaasti ja ovat tasapuolisesti kuntalaisten saatavilla

2.2. Palveluverkko on tasapuolinen ja toimiva

2.3. Palvelutarjonta on monipuolista ja sitä kehitetään yhdessä asiakkaiden ja eri palvelutuottajien kanssa

2.4. Palvelut vastaavat kuntalaisten kulttuuritaustojen moninaisuuteen

4. Kuntalaiset osallistuvat aktiivisesti kaupungin kehittämiseen ja omaehtoinen ja yhteisöllinen toiminta on lisääntynyt

4.2. Kuntalaisten mahdollisuudet itsensä toteuttamiseen erilaisissa yhteisöissä ovat lisääntyneet

5. Tampere on vetovoimainen kansainvälinen yritysympäristö ja kulttuurikaupunki

5.6. Monipuolinen kulttuuritarjonta vahvistaa kaupunkilaisten ja kaupungin elinvoimaa

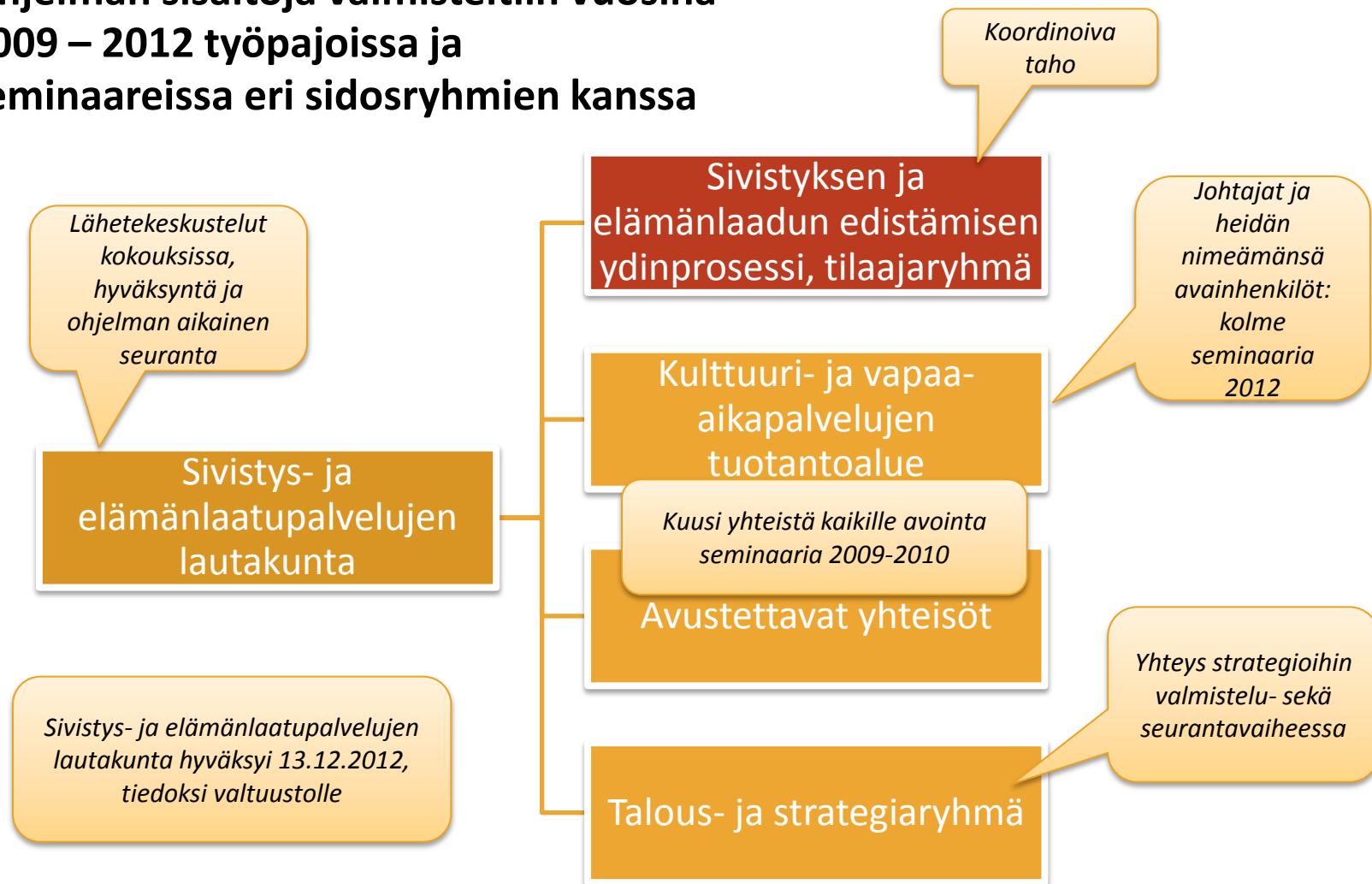
Tampere Virtaa –kaupunkistrategia

Visio 2020: Sujuvan elämän suuri kaupunki - vastuullisesti kehityksen kärjessä

Sivistys- ja elämänlaatupalvelujen lautakunnan palvelustrategia 2009-2012 sekä tavoitetila vuoteen 2020

Tampere tunnetaan moniarvoisena kulttuuri- ja liikuntakaupunkina, joka tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet itsensä toteuttamiseen, oppimiseen ja elämysten kokemiseen kaikille tamperelaisille ja Tampereella vieraileville.

Ohjelman sisältöjä valmisteltiin vuosina 2009 – 2012 työpajoissa ja seminaareissa eri sidosryhmien kanssa

Toimintaympäristön muutokset

Lähivuosien maailmanlaajuiset kehityskulut eli megatrendit vaikuttavat tulevina vuosina entistä vahvemmin länsimaiseen elämäntapaan

Teknologinen kehitys

- Ympäri vuorokautisen elämäntyylin lisääntyminen
- Kaikkialla läsnä oleva tietotekniikka
- Avoin data
- paikkatiedon hyödyntämismahdollisuudet

Haasteet:

- Asiakaslähtöisten sähköisten palvelujen tuottaminen
- Henkilöstön osaaminen ja palvelujen uusien muotojen resursointi

Elämäntapojen moninaistuminen

- Yhteisöjen ja alakulttuurien määrä moninkertaistuu
- Harrastusten moninaistuminen

Haasteet:

- Vapaa-aikapalvelujen tarjoamisen periaatteiden uudelleenarviointi
- Avustuspolitiikan rakennemuutos

Toimintaympäristön muutokset

Väestörakenteen muutos

- Huoltosuhteen kasvaminen tuo rakenteellisia paineita julkistalouteen
- Maantieteellinen laajeneminen

Haasteet:

- Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen vaikuttavuuden arviointi
- Ennaltaehkäisevien palvelujen riittävä resursointi

Hyvinvoinnin polarisoituminen

- Erilaistuvat asuinalueet sekä positiivisena että negatiivisena
- Tuloerojen kasvu ja erityisesti lapsiperheiden köyhyysriskin kasvu
- Terveysterojen kasvu ja liikkumattomuuden lisääntyminen

Haasteet:

- Alueellisen tasavertaisuuden turvaaminen
- Lapsille ja nuorille tarjottavien edullisten tai kohdennettujen palvelujen tarve kasvaa

Toimintaympäristön muutokset

Kaupungistuminen

- Sosiaaliset verkostot voivat jäädä hajanaisiksi ja yhteisöllisyys ei enää kytkeydy asuinpaikkaan.

Haasteet:

- Yhteisöllisyyden tukemisen keinojen soveltaminen pohditusti raha-avustamisen, tilojen tarjoamisen tai muun yhteistyön välillä

Ilmastonmuutos

- Maapallon keskilämpötilan kasvaminen

Haasteet:

- Talviolosuhteiden takaaminen harrastamiseen entistä haasteellisempaa
- Kesälajien ympärivuotistuminen
- Ilmastomyönteisiin valintoihin kannustaminen

Toimintaympäristön muutokset

Globalisaatio

- Työvoimatarpeen kasvu ja kaupungin väestörakenteen moninaistuminen
- Palvelutietouden ja odotusten kasvaminen kuntalaisten maailmankuvan laajenemisen myötä

Haasteet:

- Osajien houkuttelevuus tasokkaiden palveluilla
- Maahanmuuttajataustaisten kuntalaisten osallisuuden varmistaminen palveluissa
- Kasvaviin palveluodotuksiin vastaaminen

Kansalaisyhteiskunnan liikehdintä

- Etäännyminen edustuksellisesta demokratiasta
- Räätelöityjen identiteetti-yhteisöjen roolin kasvaminen

Haasteet:

- Näkyvyys sosiaalisessa mediassa
- Osallistumisen uusien muotojen huomioiminen palvelujen suunnittelussa

Toimintaympäristön muutokset

Julkistalouden kiristyessä nykyisen kaltaisen palvelutason ylläpitäminen ei ole mahdollista

Painopiste siirretään yhteisöllisyyden syntymisen tukemiseen. Annetaan kuntalaiselle mahdollisuus ottaa vastuuta omasta ja muiden ihmisten hyvinvoinnista. Niin kuin muitakin palveluja, myös kunnan tarjoamia vapaa-ajanpalveluja tulee tarkastella kriittisesti.

Arvot

Saavutettavuus

Yhdenvertaisuus

Monimuotoisuus

Sivistys

Tavoiteltu muutos

Onnellisuuden ja
innostuneisuuden lisääminen

Osallisuuden vahvistaminen

Harrastamisen yhdenvertaisempi
mahdollistaminen

Tavoitteista toimintaan

1. Palvelut ovat kiinnostavia ja osuvia

1.1. Palvelutarjonnan ajantasaistaminen

1.2. Painopiste kohdennettuihin matalan kynnyksen palveluihin

1.3. Palveluverkon saavutettavuuden lisääminen

Tavoitteista toimintaan

1. Palvelut ovat kiinnostavia ja osuvia

Tampereen kasvaessa kuntalaiset ovat yhä monimuotoisempi joukko. Kaupunki houkuttelee asukkaiksi entistä laajemman joukon esimerkiksi opiskelijoita ja eri maiden kansalaisia. Kansainvälistymisen ja teknologian kehittymisen myötä kiinnostuksen kohteet muuttavat muotoaan ja levittäytyvät yhä laajemmalle ja kuntalaisten palveluodotukset kasvavat. Tämä aiheuttaa haasteita ja edellyttää resurssien tarkkaa kohdentamista, koska lyhyellä tähtäimellä elämme matalasuhdanteen aikaa.

Tavoitteista toimintaan

1. Palvelut ovat kiinnostavia ja osuvia

1.1. Palvelutarjonnan ajantasaistaminen

- Asiakaspalautteita ja asiakaskyselyiden tuloksia hyödynnetään yhdessä sovitusti ja systemaattisesti
- Tunnistetaan 2013-2014 aikana palvelut jotka eivät vastaa tätä päivää ja niistä luovutaan hallitusti
- Huomioidaan myös omaehtoisesta (nuoriso)kulttuurista syntyvät vakiintuneet harrastusmuodot
- Vaihtoehtokulttuurien lisääntymiseen ja harrastamisen muuttumiseen reagoidaan sisältöjä uudistamalla
- Sovelletaan periaatteita myös avustustoiminnan painopisteissä (ks. myös kohta 2.3)

Tavoitteista toimintaan

1. Palvelut ovat kiinnostavia ja osuvia

1.2. Painopiste kohdennettuihin matalan kynnyksen palveluihin

- Erityisesti **vähävaraisten perheiden, työttömien työkäisten, opiskelijoiden, nuorten aikuisten ja ikäihmisten** osallisuus liikunta- ja kulttuuripalveluissa varmistetaan innostamalla ja palveluita kohdentamalla
- Eri kohderyhmille teemoja joiden tavoitteena on elinikäisten harrastuksien luominen (*esim. kutsu 50-vuotismuseotarkastukseen, opiskelijateemaviikot, ”perheet metsään” -päivä*)

Tavoitteista toimintaan

1. Palvelut ovat kiinnostavia ja osuvia

1.3. Palveluverkon saavutettavuuden ja esteettömyyden lisääminen

- Parannetaan palvelujen maantieteellistä saavutettavuutta erityisesti lähiliikunnan ja yhteisöllisyyden mahdollistajana. Fyysisen saavutettavuuden ja turvallisuuden parantaminen palvelee monia kohderyhmiä ikäihmisistä lapsiperheisiin ja liikuntarajoitteisiin
- Rakennetaan esteetön uimaranta ja esteetön luontopolku

Tavoitteista toimintaan

2. Toimintatavat tuovat vaikuttavuutta

Nykyisenlaajuista palvelutasoa kasvavine ja monipuolistuvine palvelutarpeineen ja odotuksineen alueellisesta tasavertaisuudesta ei pystytä ylläpitämään ilman rakenteellisia muutoksia. Toimintatapoja arvioidaan uudelleen ja olemassa olevia resursseja käytetään entistä tehokkaammin varmistamaan toiminnan vaikuttavuus. Selvitetään mitkä ihmisten arjessa ovat eniten elämänlaatua ja osallisuutta lisääviä asioita ja tehdään yhdessä töitä näiden edistämiseksi.

Tavoitteista toimintaan

2. Toimintatavat tuovat vaikuttavuutta

2.1. Vahvojen verkostojen luominen

2.2. Palveluviestinnän tehostaminen

2.3. Tuetaan yhdessä tekemistä ja mahdollistetaan asukkaiden kestäviä valintoja

Tavoitteista toimintaan

2. Toimintatavat tuovat vaikuttavuutta

2.1. Vahvojen verkostojen luominen

- Palveluita tuotetaan yhteistyössä sidosryhmien ja kuntalaisten kanssa, säännölliset tapaamiset yhdistysten ja kuntalaisten kanssa etusijalle palvelujen tuottamisessa
- Kunta asemoituu palvelujen tarjoajasta mahdollistajaksi
- Tiivistetään yhteistyötä yliopisto- ja korkeakoulumaailman kanssa ja koulutetaan henkilökuntaa vaikuttavuuden arviointiin

Tavoitteista toimintaan

2. Toimintatavat tuovat vaikuttavuutta

2.2. Palveluviestinnän tehostaminen

- Toimijoiden välisellä yhteistyöllä tavoitetaan tehokkaammin myös uusia asiakasryhmiä liikunnan ja kulttuurin raja-aidat kaataen
- Palveluiden viestintää suunnitellaan pitkäjänteisesti sopimalla yhteisistä teemoista
- Monikielisellä viestinnällä ja kohdennetuilla palveluilla osallistamalla ja innostamalla edistetään kotoutumista

Tavoitteista toimintaan

2. Toimintatavat tuovat vaikuttavuutta

2.3. Tuetaan yhdessä tekemistä ja mahdollistetaan asukkaiden kestäviä valintoja

- Tarjotaan paremmat olosuhteet ja tilat omaehtoiseen toimintaan
- Julkisten tilojen monikäyttöisyyttä lisätään
- Sukupolvet ylittävää toimintaa rohkaistaan tilojen ja palvelujen suunnittelulla
- Avustuskäytännöt arvioidaan uudelleen tavoitteena vaikuttavan toiminnan mahdollistaminen
- Edistetään luonnossa liikkumista. Kohdennetaan resursseja erityisesti kustannustehokkaaseen ja ympäristöystävälliseen tapaan liikkua.
- Painopiste pois rakenteista, joilla on toimintamahdollisuuksia muiden sektorien ylläpitämänä tai käyttäjien itsensä rahoittamana

Mistä voidaan luopua?

- Sellaisten palvelujen vahvasta tukemisesta, jotka eivät ole tunnettuja ja joiden käyttö supistuu
- Sellaisten harrasteiden vahvasta tukemisesta, joissa harrastaminen kasautuu pienille aktiiviryhmille
- Yksityisen sektorin kanssa päällekkäisistä rakenteista ja palveluista

Vähiten vaikuttavat palvelut tunnistetaan viimeistään vuoden 2014 aikana ja niistä luovutaan hallitusti vuoteen 2020 mennessä

Mitä halutaan säilyttää?

- Keskeisimpien liikunnan ja kulttuurin vetovoimatekijöiden tunnistaminen, priorisointi ja turvaaminen. Tähän liittyen tehdään suunnitelma myös taidelaitosten avustuspolitiikan uudelleenarvioimiseksi.
- Kulttuuriperintöä tallennetaan ja turvataan sen jatkuvuus